

ÖZET: 3194 sayılı İmar Kanununun 39 uncu maddesi uyarınca verilecek idari para cezası miktarlarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere yeniden değerlendirilerek artırılarak uygulanması gerektiği hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-2814133
Konu : (GÖRÜŞ) İdari Para Cezalarının Artırılması Hk

28.01.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... Belediye Başkanlığının 13.01.2022 tarihli ve 11869 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile; tespiti yapılan metruk yapılar ile ilgili olarak İmar Kanununun 39 uncu ve 42 nci maddelerinde belirtilen idari süre içinde metruk yapısına herhangi takviye veya yıkım işlemi uygulamayan yapı sahiplerine uygulanacak 10 bin Türk Lirası idari para cezasının 2022 yılı için değişip değişmediği hususunda Bakanlığımızın görüşü talep edilmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununun “Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar:” başlıklı 39 uncu maddesinde;

“(Değişik fıkra:4/7/2019-7181/12 md.) Genel güvenlik ve asayiş bakımından tehlike arz ettiği valilikçe tespit edilen metruk yapılar ile bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki adreslerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe üç gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibine bu şekilde tebligat yapılamaması hâlinde bu durum tebligat yapan idarenin internet sayfasında 30 gün süre ile ilan edilir ve tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıta tespit edilir. Malik dışında binada ikamet amacıyla oturanlara da ayrıca tahliye için tebligat yapılır.

(Değişik fıkra:4/7/2019-7181/12 md.) Tebligatı veya ilanı müteakip 30 günü geçmemek üzere ilgili idarece belirlenen süre içinde yapı sahibi tarafından tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması hâlinde, tehlikenin giderilmesi veya yıkım işleri belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icabettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir.” hükmü,

Mezkûr Kanunun “İdari müeyyideler:” başlıklı 42 nci maddesinde;

“Bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanır.

...
idari para cezası verilir. Bu miktarlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirilerek bir Türk Lirasının küsuru da dikkate alınmak suretiyle artırılarak uygulanır.

...

ç) ...

Yapıldığı tarih itibarıyla plana ve mevzuata uygun olmakla beraber, mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini tehdit ettiği veya edeceği ilgili idare veya mahkeme kararı ile tespit olunan yapılara, ilgili idarenin yazılı ikazına rağmen idarece tanınan süre içinde takviyede bulunmayan veya bu yapıları 39 uncu madde uyarınca yıkmayan yapı sahibine onbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

... ” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında “(1) *Bu Kanunun;*

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.” hükmü,

17 nci maddesinin yedinci fıkrasında “*İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz. Bu fıkra hükmü, nispi nitelikteki idarî para cezaları açısından uygulanmaz.” hükmü,*

213 sayılı Vergi Usul Kanununun “Enflasyon düzeltilmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme:” başlıklı Mükerrer 298 inci maddesinde;

“... ”

B) Yeniden değerlendirme oranı, yeniden değerlendirme yapılacak yılın Ekim ayında (Ekim ayı dahil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Devlet İstatistik Enstitüsünün Toptan Eşya Fiyatları Genel Endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranıdır. Bu oran Maliye Bakanlığınca Resmî Gazete ile ilân edilir.

...

14. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, 2022 yılında uygulanmak üzere, 27/11/2021 tarihli ve 31672 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)’nın 533 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2021 yılı için yeniden değerlendirme oranı %36,20 (otuz altı virgöl yirmi) olarak tespit edilmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 3194 sayılı İmar Kanununun 39 uncu maddesi uyarınca verilecek idari para cezası miktarlarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanacağı, bu bakımdan mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini tehdit ettiği veya edeceği ilgili idare veya mahkeme kararı ile tespit olunan yapılara, ilgili idarenin yazılı ikazına rağmen idarece tanınan süre içinde takviyede bulunmayan veya bu yapıları sözü edilen 39 uncu madde uyarınca yıkmayan yapı sahibine 2022 yılı içinde uygulanacak idari para cezasının 42.333 TL olarak uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür